

Bemærkninger til forslaget

Da regeringen den 20. marts 2002 (folketingsåret 2001-02, 2. samling) fremsatte lovforslag nr. L 165 om forslag til lov om ændring af lov om buskørsel, var det med en forventning om, at der ved en liberalisering af adgangen til at udføre fjernbuskørsel ville ske en forbedring af servicen over for borgerne.

Nu er der gået 1½ år, siden loven trådte i kraft 1. juli 2002, hvor der blev åbnet for fri konkurrence.

Der er i modsætning til forventningerne om etablering af flere privat drevne fjernbusruter imidlertid sket en indskrænkning i antallet. Medvirkende til dette er utvivlsomt den markante ændring, som regeringen gennemførte ved et ændringsforslag til § 4 a i lov om buskørsel i Trafikudvalgets betænkning af 7. maj 2002 vedr. lovforslag nr. L 165, som senere blev vedtaget ved 3. behandling. Resultatet blev, at tilladelse til fjernbuskørsel ikke længere kan gives til offentlige myndigheder eller til en virksomhed helt eller delvis ejet af en eller flere offentlige myndigheder. Det betyder, at der alene kan udstedes tilladelser til fjernbuskørsel til private busvirksomheder.

Regeringen har formentlig været under pres fra en række store private rutebillejere for at få denne ændring igennem; en ændring, som indtil nu ikke har resulteret i en eneste ny fjernbusrute.

Ændringen får samtidig alvorlige konsekvenser for X-bus, som er et samarbejde mellem flere jyske amter og fælleskommunale selskaber, og som er et godt eksempel på et samarbejde på tværs af administrative skel.

X-bus har i dag tilladelse til at drive følgende seks fjernbusruter frem til udgangen af 2004, hvorefter de som følge af ændringen af busloven skal ophøre: Busruterne nr. 907 (Vejle-Skjern), 913 (Århus-Esbjerg), 926 (Vejle-Thisted), 951 (Aalborg-Holstebro), 953 (Randers-Herning) og 960 (Aalborg-Silkeborg).

Disse ruter er i dag udliciteret gennem X-bus og køres alle af private vognmænd. Da X-busnettet løber

rundt økonomisk og ikke modtager offentlige tilskud, kan hverken vognmændene eller skatteyderne være interesseret i indskrænkning af rejsemulighederne.

Det er både de lokale myndigheders og forslagsstillernes opfattelse, at ingen private vognmænd vil køre de omtalte ruter for egen regning og risiko, hvorfor det er borgerne, der bliver sorteper, såfremt der ikke sker en ændring af loven eller gives en forlængelse af X-busfjernruterens tilladelse inden udgang af 2004.

Der blev ikke under behandlingen i Folketinget af forslag til lov om ændring af lov om buskørsel givet noget svar på fra regeringens side, hvorledes passagerernes situation vil være efter 1. januar 2005, når X-bus må lukke de seks fjernbusruter.

Det er især de handicappede, der rammes, idet halvdelen af busserne er udstyret med lift eller rampe af hensyn til kørestole. Der er også mange ældre, der bruger X-bus, idet de dér oplever tryghed og slipper for at skulle skifte bus undervejs. Fjernbusruterne er også meget benyttede af skilsmissebørn, fordi forældrene trygt kan sende deres børn over en længere strækning på weekendbesøg.

Alt tyder på, at lovens intentioner om, at der ville blive oprettet flere private fjernbusruter, ikke er og ikke vil blive opfyldt, samtidig med at eksisterende busruter – hvor offentlige myndigheder helt eller delvis er med i driften – vil blive indstillet, når koncessionen udløber. Derfor foreslår forslagsstillerne, at

- enten ændres lov om buskørsel § 4 a, så det igen bliver tilladt for offentlige myndigheder eller virksomheder helt eller delvis ejet af en eller flere offentlige myndigheder at opnå tilladelse til at udføre fjernbuskørsel,
- eller den tilladelse, som X-bus p.t. har til at drive seks fjernbusruter, forlænges ud over udgangen af 2004, hvor den nuværende tilladelse udløber.